

24.01.2022

Asia/7

§ 50

V 16.2.2022, Valtuutettu Suldaan Said Ahmedin aloite Israelin miehi- tyksen tukemisen lopettamiseksi

HEL 2021-006118 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Minja Koskelan ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Henri Kähönen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36027
henri.kahonen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuustoaloite 19.05.2021 Said Ahmed Suldaan Loppu Israelin miehi-
tyksen tukemiselle

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Suldaan Said Ahmed ja 19 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että kaupunki sitoutuu jatkossa olemaan solmimatta sopimuksia minkään yrityksen kanssa, joka hyötyy palestiinalaisalueiden laittomasta miehityksestä. Valtuutetut esittävät lisäksi, että kaupunki selvittää, tekeekö se tällä hetkellä yhteistyötä miehityksestä hyötyvien osapuolten kanssa ja tarvittaessa irtisanoo kyseiset sopimukset.

Kaupunginhallitus palautti 8.11.2021 (§ 817) asian uudelleen valmisteltavaksi. Kaupunginhallituksen päätöksessä todettiin, että "valmistelussa selvitetään tarvittaessa ulkopuolisia lakiasiantuntijoita kuullen, miten

yrityksen osallisuus kansainvälisen oikeuden vakaviin rikkomuksiin — tässä tapauksessa osallisuus siirtokuntatoimintaan — suhteutuu palveluntarjoajaa koskeviin EU-direktiiveihin (kuten 2004/18/EY) eli voiko yrityksen sulkea ulos tarjouskilpailusta direktiivien perusteella. Lisäksi selvitetään, voiko aloitteessa mainitun perusteen eli siirtokuntatoiminnan sisällyttää Helsingin kaupungin ehdollisiin irtisanomislausekkeisiin.”

Hankintadirektiivi ja hankintalaki

Valmistelussa on edellytetty selvitettäväksi, miten yrityksen osallisuus siirtokuntatoimintaan suhteutuu palveluntarjoajaa koskeviin EU-direktiiveihin (kuten 2004/18/EY).

Direktiivi 2004/18/EY on kumottu direktiivillä 2014/24/EU (myöhemmin hankintadirektiivi). Direktiivit eivät lähtökohtaisesti ole suoraan sovellettavaa oikeutta, vaan edellyttävät jäsenvaltioilta kansallisia lainsäädäntötoimia. Hankintadirektiivi on Suomessa implementoitu osaksi kansallista oikeutta säätämällä 1.1.2017 voimaan astunut laki julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista (1397/2016; hankintalaki). Asian arvioinnin kannalta keskeisessä asemassa on siten kansallinen hankintalaki.

Hankintalaissa asetetun kansallisen kynnysarvon ylittävät hankinnat on kilpailutettava hankintalain mukaisessa menettelyssä. Hankintalaissa on tyhjentävästi lueteltu kilpailutuksissa sovellettavat tarjoajien pakolliset ja harkinnanvaraiset poissulkemisperusteet. Osallisuus siirtokuntatoimintaan ei ole pakollinen eikä harkinnanvarainen poissulkemisperuste.

Tarjoaja voidaan poissulkea myös, mikäli tarjoajan tarjous on tarjouspyynnössä asetettujen vaatimusten vastainen. Tarjouspyynnössä hankintayksikkö voi asettaa tarjoajien rekisteröitymistä, taloudellista ja rahoituksellista tilannetta sekä teknistä ja ammatillista pätevyyttä koskevia soveltuvuusvaatimuksia. Vaatimusten on liityttävä hankinnan kohteeseen siten, että ne osoittavat ehdokkaiden tai tarjoajien mahdollisuudet toteuttaa hankinta. Vaatimusten tulee olla objektiivisia, syrjimättömiä ja oikeasuhteisia.

Osallisuus siirtokuntatoimintaan ei liity tarjoajan rekisteröitymiseen, taloudelliseen ja rahoitukselliseen tilanteeseen eikä sen tekniseen tai ammatilliseen pätevyyteen, minkä vuoksi se ei ole myöskään hankintalain sallima tarjoajalle asetettu soveltuvuusvaatimus.

Edellä todetun perusteella kaupunki ei hankintalain säännöksistä johtuen voi poissulkea eikä hylätä tarjousta sen perusteella, että tarjoaja on osallistunut siirtokuntatoimintaan.

Hankintalain soveltamisalan ulkopuoliset hankinnat

Hankintalaissa määritelty kynnysarvo tavara- ja palveluhankinnoille on 60 000 euroa. Kynnysarvon alittaviin hankintoihin ei sovelleta hankintalakia. Mikäli kynnysarvon alittava hankinta kuitenkin kilpailutetaan, on niidenkin osalta asetettava tarjoajien valinnalle objektiivisia ja syrjimättömiä perusteita. Huomioon on otettava myös hallinnon yleiset oikeusperiaatteet, kuten tarkoitussidonnaisuuden periaate, jonka mukaan viranomaisen on käytettävä toimivaltaansa yksinomaan lain mukaan hyväksyttäviin tarkoituksiin.

Ottaen siten huomioon lisäksi mitä jäljempänä kunnan toimialasta lausutaan, eivät aloitteessa mainitut perusteet sovellu tarjoajan valintaa ohjaavaksi perusteeksi myöskään pienhankintojen kilpailuttamiseen.

Kunnan toimiala ja ulkopoliittikan harjoittaminen

Kunnan toiminnan lähtökohtana on toiminnan paikallisuus ja keskittyminen kunnan omalle alueelle. Kunnat harjoittavat kuitenkin nykyisin laajasti kansainvälistä yhteistyötä, ja sillä voidaan katsoa olevan vakiintunut paikka kunnan toiminnassa.

Kansainvälisen yhteistyön kuulumista kunnan toimialaan arvioidaan samoilla periaatteilla kuin kunnan toimialan rajoja yleisestikin. On siten huomioitava muun muassa, että kyseinen toiminta on kunnan asukkaiden edun mukaista, ja että panostus toimintaan on kohtuullinen suhteessa tavoiteltaviin päämääriin.

Kunnan toimialaan kuuluvana on pidetty esimerkiksi ystävyyskuntatoimintaa (KHO 1982 II 18). Myös humanitaarisen avun antamista on pidetty sallittuna (KHO 1983 II 35), kun päätös ei ollut sisältänyt kannanottoa ulkopoliittisiin kysymyksiin tai toisen valtion sisäisiin asioihin.

Kunnan harjoittamasta kansainvälisestä yhteistyöstä onkin erotettava ulkopoliittisten kannanottojen tekeminen, joihin oikeuskäytännössä on suhtauduttu kielteisesti (KHO 1983 II 28). Pidättyvää suhtautumista on perusteltu sillä, että kunnan ei tule harjoittaa ulkopoliittikkaa eikä sitoa kunnan jäseniä kannanottoihin, joita he eivät mahdollisesti pidä aatteellisesti tai muutoin hyväksyttävänä (Kuntalaki. Tausta ja tulkinnat, 10. p. Helsinki 2019. Harjula – Prättälä, sivu 187).

Perustuslain 93 §:n mukaan Suomen ulkopoliittikan johtaminen kuuluu tasavallan presidentille yhteistoiminnassa valtioneuvoston kanssa. Ulkopoliittikan valmistelu ja täytäntöönpano kuuluvat valtioneuvoston asetuksen 1171/2005 mukaisesti ulkoministeriön tehtäviin. Aloite sisältää kannanoton vieraan valtion toimintaan. Lisäksi aloitteessa ehdotetaan tällaiseen toimintaan liittyviä sanktioluonteisia toimenpiteitä. Niiden ul-

kopoliittisesta luonteesta johtuen aloitteen ja sen mukaisten toimenpiteiden ei siten voida katsoa kuuluvan kunnan toimialaan.

Muut konfliktit, yhdenvertaisuus ja johdonmukaisuus

Aloitteessa on esitetty irtautumista nykyisistä ja tulevista sopimussuhteista tahojen kanssa, joiden katsottaisiin hyötyvän palestiinalaisalueiden miehityksestä. On kuitenkin löydettävissä myös vastaavia tilanteita, joissa kansainvälisen yhteisön keskusteluissa on esitetty, että konfliktin osapuoli on syyllistynyt laittomaan miehitykseen tai johonkin muuhun kansainvälisen oikeuden vastaiseen toimintaan.

Hallintolaissa edellytetään viranomaisen toiminnan olevan yhdenvertaista ja puolueetonta. Olisi yhdenvertaisuuden kannalta ongelmallista ja muutenkin epäjohdonmukaista, mikäli kunta pidättäytyisi sopimuksista tarjoajien kanssa, joiden se katsoisi hyötyvän palestiinalaisalueiden miehityksestä ja samaan aikaan jatkaisi sopimustoimintaa muiden kumppaneiden kanssa, joiden osalta on esitetty, että ne hyötyvät jostakin toisesta laittomana pidetystä miehityksistä tai muusta kansainvälisen oikeuden vastaisesta toiminnasta.

Olisi lisäksi epäjohdonmukaista, mikäli kaikista mahdollisista vastaavista kansainvälisen oikeuden rikkomuksista tai muista kansainvälisen yhteisön tuomitsemista teoista ainoastaan valtion toteuttama laittomana pidetty miehitys katsottaisiin poissulkemisperusteeksi Helsingin kaupungin hankinnoissa.

Kannanotot vieraiden valtioiden välisiin tai vieraiden valtioiden sisällä vallitseviin konflikteihin, ja niihin reagoiminen esimerkiksi taloudellisin pakottein, eivät edellä todetusti kuulu kunnan toimialaan, vaan osaksi valtion ulkopoliittikkaa.

Edellä todettuun viitaten kaupunginhallitus katsoo, ettei aloitteessa esitetyille toimenpiteille ole oikeudellisia edellytyksiä.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Henri Kähönen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36027
henri.kahonen(a)hel.fi

Liitteet

24.01.2022

Asia/7

1 Valtuustoaloite 19.05.2021 Said Ahmed Suldaan Loppu Israelin miehi-
tyksen tukemiselle

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 08.11.2021 § 817

HEL 2021-006118 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus palautti asian uudelleen valmisteltavaksi.

Käsittely

08.11.2021 Palautettiin

Palautusehdotus:

Minja Koskela:

Esitys palautetaan valmisteluun. Valmistelussa selvitetään tarvittaessa ulkopuolisia lakiasiantuntijoita kuullen, miten yrityksen osallisuus kansainvälisen oikeuden vakaviin rikkomuksiin — tässä tapauksessa osallisuus siirtokuntatoimintaan — suhteutuu palveluntarjoajaa koskeviin EU-direktiiveihin (kuten 2004/18/EY) eli voiko yrityksen sulkea ulos tarjouskilpailusta direktiivien perusteella. Lisäksi selvitetään, voiko aloitteessa mainitun perusteen eli siirtokuntatoiminnan sisällyttää Helsingin kaupungin ehdollisiin irtisanomislausekkeisiin.

Kannattaja: Tuomas Rantanen

Asian käsittelyn keskeyttämisestä äänestettiin ennen keskustelun jatkamista.

1 äänestys

JAA-ehdotus: Asian käsittelyä jatketaan

EI-ehdotus: Minja Koskelan palautusehdotuksen mukaisesti

Jaa-äännet: 7

Jussi Halla-aho, Anniina Iskanius, Marcus Rantala, Sari Sarkomaa, Daniel Sazonov, Juhana Vartiainen, Maarit Vierunen

Ei-äännet: 8

Paavo Arhinmäki, Elisa Gebhard, Minja Koskela, Johanna Nuorteva,

24.01.2022

Tuomas Rantanen, Nasima Razmyar, Anni Sinnemäki, Reetta Vanhanen

Kaupunginhallitus palautti asian uudelleen valmisteltavaksi äänin 7 – 8.

01.11.2021 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Henri Kähönen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36027
henri.kahonen(a)hel.fi